

Lekce 3: Zápor

Použití „nein“, „nicht“ a „kein“ (určitě nicht mehr v záporu) Kein v 1., 3. a 4. pádě Cvičení a příkladové věty na to, kdy se používá „nicht“ a kdy „kein“ Pozice záporu ve větě

1. ZÁPOR/NEGACE/POPŘENÍ

K čemu používáme v jazyce zápor?

Zápor popírá výrok.

Jakými slovy se v němčině dá vyjádřit zápor/popření?

V německém jazyce se používají záporová slova:

- A. nein (ne)
- B. kein (žádný)
- C. nicht (ne-)

dále

- D. Negace pomocí předpon a přípon un-, nicht-, a-, an-, non-, -frei, -los
- E. Použití příslovcí nie, niemals, nimmer, nirgends, keinesfalls, keineswegs
- F. Někdy mají negativní význam také samotná slovesa
- G. weder...noch
- H. Použití neurčitých zájmen: nichts, niemand, keiner

Každé z nich má specifické použití a pravidla. Popřít můžeme celé věty, jednotlivá slova či části vět (skupiny slov).

V němčině oproti češtině stojí ve větě vždy **pouze jeden zápor** (jedno záporové slovo).

Př.

Er hat **nie** Geld. **Nemá nikdy** peníze.

Dvojitý zápor platí ve spisovné němčině jako potvrzení:

Př.

Wir sind hier nicht unbekannt. = Wir sind hier bekannt.

Das ist nicht unmöglich. = ____

Slova unmöglich a unbekannt jsou také negována. Pomocí čeho?

A. Nein (Ne)

Používá se jako samostatná odpověď na otázku nebo pro odmítnutí.

Př.

Möchtest du einen Kaffee? Chceš kávu?

Antwort: **Nein**, danke. **Ne**, danke.

Př.

Ist das richtig? Je to správně?

Nein! Das ist falsch. **Ne!** To je špatně.

Pozice ve větě: Chová se jako větný ekvivalent - samostatně, jinak na začátku věty.

Bod B. a C. si necháme na konec výčtu negací...

D. Negace pomocí předpon a přípon

Negativní předpony:

- ▶ **un-** unbekannt, unmodern, unpraktisch, unfreundlich
- ▶ **nicht-** Nichtraucher, Nichtstun, Nichtmitglied (jaké členy budou mít tato pod. jména?)
- ▶ **a-, an-** Anomalie, asymmetrisch, asozial
- ▶ **non-** nonverbal

Negativní přípony:

- ▶ **-frei** zuckerfrei, fettfrei
- ▶ **-los** hoffnungslos, ratlos

Cvičení 1 - Spojte slova s jejich významem

Odkaz na cvičení: <https://learningapps.org/watch?v=pq2h50dc24>

Napadají tě pro překlady slovíček nekonečný a nepřátelský nějaké alternativy?

Cvičení 2 - Vytvoř záporná slova pomocí předpon a přípon un-, ab-, los-, frei-. Najdi jejich české významy ve slovníku.

Odkaz na cvičení: <https://learningapps.org/watch?v=pfj1s279n24>

E. Použití příslovcí **nie, niemals, nimmer, nirgends, keinesfalls, keineswegs**

k popření věty. Mohou zastoupit ve větě nicht a vyjadřují větší míru popření.

F. Někdy mají negativní význam také samotná slovesa:

vermeiden (vyhnout se, vyvarovat se), verbieten (zakázat), abhalten (zadržet, bránit, odradit) atd.

G. weder...noch

Př. Paul hat weder Hunger noch Durst. Paul nemá ani hlad ani žízeň.

H. Použití neurčitých zájmen: **nichts, niemand, keiner**

► **Nichts** (nic) - negace od etwas

Př.

Ich habe **nichts** zum Essen. Nemám nic k jídlu.

Ich liebe die Tage, wenn ich **nichts** zu tun habe.

Miluji dny, kdy nemám co na práci.

► **Niemand** (nikdo) - lze skloňovat v roli předmětu po vzoru členu neurčitého mužského rodu:

pád	muž. rod, neurč. člen	niemand
1.	ein	niemand
2.	eines	niemandes
3.	einem	niemandem
4.	einen	niemanden

Odkaz na tabulku Členy urč. a neurč. a pády: <https://jazykyprobohemy.cz/tag/cleny-pady-tabulka>

Př.

Ich helfe **niemandem**. Nikomu nepomůžu.

Siehst du **niemanden**? Nikoho nevidíš?

► **Keiner** (nikdo, žádný) - skloňujeme podle vzoru určitého členu, podle rodu muž., žen. a stř., používáme jej samostatně, když zastupuje ve větě pod. jméno.

Př. **Keiner** ist hier. **Nikdo/Žádný** tu není.

pád	keiner	keine	keines/keins	množné číslo
1.	keiner	keine	keines/keins	keine
2.	keines	keiner	keines	keiner
3.	keinem	keiner	keinem	keinen
4.	keinen	keine	keines/keins	keine

Cvičení 3 - Doplně správné tvary záporných zájmen niemand a keiner

Odkaz na cvičení: <https://learningapps.org/watch?v=pibwe9zxa24>

A teď přichází slibované B. a C.

B. Kein (Žádný)

Používá se k popření podstatných jmen, která jsou v pozitivním výroku bez členu (např. nepočítatelná) nebo s neurčitým členem (ein/eine).

Př.

Ich habe Geld. → Ich habe **kein** Geld. Nemám (žádné) peníze.

Sie hat einen Hund. → Sie hat **keinen** Hund. Nemá (žádného) psa.

Wir sehen keinen Film. (Nedíváme se na žádný film.)

Pozice ve větě: před podstatným jménem

Skloňuje se podle rodu, čísla a pádu podstatného jména, které popírá!

	mužský	ženský	střední	mn. číslo
1. pád	ein	eine	ein	die
2. pád	eines	einer	eines	der
3. pád	einem	einer	einem	den
4. pád	einen	eine	ein	die

Co když bude před podstatným jménem určitý člen?

Pokud v pozitivním výroku stojí podstatné jméno s určitým členem nebo přivlastň. zájmenem (mein, dein...), používá se zápor „nicht“.

Př. Das ist der richtige Weg – Das ist **nicht** der richtige Weg.

Cvičení 5 - Dopln do věty zápor kein ve správném tvaru. Pozor na jeden chyták.

Odkaz na cvičení: <https://learningapps.org/watch?v=p63gbtf7n24>

Cvičení 6 - Kein nebo nicht? Vyber správný zápor do věty.

Odkaz na cvičení: <https://learningapps.org/watch?v=pbt1nzcav24>

C. Nicht (Ne/zápor)

Používá se k popření sloves, přídavných jmen, příslovcí a ke zdůraznění záporu celé věty.

Nicht stojí před tou částí věty nebo slovem, kterou neguje/popírá. (Platí v oznamovacích větách i v otázkách.)

Pokud nicht popírá jednotlivé větné členy (předmět ve 4. pádě, určité slovo nebo část věty), stojí přímo před nimi.

Př.

Nicht alle Studenten lernen systematisch.

Ne všichni studenti se učí systematicky.

Př.

Das Buch ist **nicht** teuer. Ta kniha **není** drahá.

Ich verstehe das **nicht**. Tomu **nerozumím**.

Pokud nicht popírá větu (popírá její obsah, událost), stojí na konci věty.

Př.

Das Kind schläft **nicht**. To dítě **nespí**.

Kommst du **nicht**? **Nepřijdeš**?

Pokud je ve větě modální sloveso (např. können, müssen), nicht stojí před slovesem v infinitivu.

Př.

Ich kann das **nicht** machen.

Nemůžu to udělat.

Jaký je tedy rozdíl mezi těmito větami?

“Das Kind schläft heute nicht.” → To dítě dnes nespí. (Negováno celé tvrzení, dnes dítě nebude spát)

“Das Kind schläft nicht heute.” → To dítě nespí dnes. (Negován časový údaj. Dítě dnes nespí, ale možná bude spát jindy. Dnes není ten den, kdy dítě spí.)

Cvičení 4 - Převeď věty do záporu pomocí nicht a vysvětli, co ve větě negujeme. Ústně

1. Warum bleibt er? →
2. Das stimmt. →
3. Das ist mein Problem. →
4. Ich habe genug Zeit. →
5. Bist du sicher? →
6. Das ist unmöglich! →
7. Ich kaufe die blaue Jacke. →
8. Das Hemd ist teuer. →

Řešení

2. ZESÍLENÍ NEGACE

K zesílení negace můžeme v němčině použít slova jako **gar**, **überhaupt** či **absolut**. Překládáme jako **vůbec ne** nebo **ani trochu** nebo **naprosto vůbec**.

Jaký je mezi nimi rozdíl?

Př.

Ich gehe heute **nicht** nach Hause. Já dnes **nejdu** domů.

Ich gehe heute **gar nicht** nach Hause. Dnes **nejdu** **vůbec** domů.

Sie hat **keine** Spielzeuge. → Sie hat **überhaupt keine** Spielzeuge.

Pozice ve větě: před kein nebo nicht

Cvičení 7 - Přelož věty. ústně

1. Auf gar keinen Fall.

2. Ich verstehe überhaupt nichts.
3. Das ist absolut unmöglich.
4. Ich habe gar kein Geld.
5. Ich verstehe dich überhaupt nicht.

Řešení

3. VYBRANÁ ZÁPORNÁ ZÁJMENA A PŘÍSLOVCE

Cvičení 8- Přiřaď do věty správné záporné zájmeno (nichts, niemand) nebo příslovce (nie, nirgendwo, nirgendwohin)

Odkaz na cvičení: <https://learningapps.org/watch?v=phq1t78nn24>

4. ČESKÉ “UŽ NE (VÍCE)”

Jak vyjádřit v němčině, že něco se, se dělo v minulosti, už v přítomnosti či budoucnosti neplatí?

už = schon Ich habe schon Hunger. (pozitivní změny stavu nebo času)

zde používáme: **mehr** - signalizuje ukončení stavu nebo činnosti

Př. Už nemám hlad.

Ich habe ~~schon nicht~~ Hunger.

Ich habe **nicht mehr** Hunger.

(gar) nicht mehr	Ich habe das foto nicht mehr.	Tu fotku už nemám.
nie mehr	Sie kommt nie mehr zurück.	Už se nikdy nevrátí (zpátky).
nichts mehr	Wir brauchen nichts mehr.	My už nic nepotřebujeme.
kein- mehr	Es gibt keine Tickets mehr.	Už nejsou lístky.

nicht mehr a nie mehr hned za sloveso v přítomném čase, pokud je ve větě více částí, tak jde na konec věty.

kein... mehr

Cvičení 9 - Přelož věty do němčiny. Ústně

- I. V Praze už nebydlím.
- II. Už nemám čas.
- III. Už nemám žádné cigarety.
- IV. Už nikdy nepřijdeme!
- V. Žádný už se nedívá na televizi.

Řešení

Cvičení 10 - Souhrnné cvičení

Odkaz na cvičení: <https://learningapps.org/watch?v=pcetrv4x224>

Cvičení 11 - Souhrnný překlad

Odkaz na cvičení: <https://learningapps.org/watch?v=p5ktkehut24>

5. SHRNU TÍ

V této lekci jsme se naučili základy záporu v němčině, který je nezbytný pro správné vyjadřování. Prošli jsme si klíčové záporové výrazy:

1. **Nicht** – pro popření sloves, větných členů (jednotlivých slov) a částí vět.
2. **Kein** – pro popření podstatných jmen.
3. Negace s předponami (např. **un-**, **a-**) a příponami (**-los**, **-frei**).
4. **Niemand** a **Keiner** a jejich skloňování.
5. Zesílení záporu pomocí **gar nicht**, **überhaupt nicht**.
6. Ukončení činnosti s **nicht mehr** a **nie mehr**.

Díky porozumění pravidlům užívání záporu budete moci lépe formulovat záporné věty a rozumět jejich významu.

Němčina používá pouze jeden zápor ve větě (odlišné od češtiny).

Řešení

Cvičení 4 - Převeď věty do záporu pomocí nicht a vysvětli, co ve větě negujeme.

1. Warum bleibt er? → Warum bleibt er nicht? neguji celou větu
2. Das stimmt. → Das stimmt nicht. celou větu
3. Das ist mein Problem. → Das ist nicht mein Problem. mein Problem
4. Ich habe genug Zeit. → Ich habe nicht genug Zeit. genug Zeit
5. Bist du sicher? → Bist du nicht sicher? sicher

6. Das ist unmöglich! → Das ist nicht möglich. möglich
7. Ich kaufe die blaue Jacke. → Ich kaufe nicht die blaue Jacke. die blaue Jacke
8. Das Hemd ist teuer. → Das Hemd ist nicht teuer. teuer

Cvičení 7 - Přelož věty.

1. Auf gar keinen Fall. → V žádném případě.
2. Ich verstehe überhaupt nichts. → Vůbec nic (ničemu) nerozumím.
3. Das ist absolut unmöglich. → To je absolutně nemožné.
4. Ich habe gar kein Geld. → Nemám vůbec žádné peníze.
5. Ich verstehe dich überhaupt nicht. → Já ti vůbec nerozumím.

Cvičení 9 - Přelož věty do němčiny.

- I. V Praze už nebydlím. → Ich wohne nicht mehr in Prag.
- II. Už nemám čas. → Ich habe keine Zeit mehr.
- III. Už nemám žádné cigarety. → Ich habe keine Zigaretten mehr.
- IV. Už nikdy nepřijdeme! → Wir kommen nie mehr!
- V. Žádný už se nedívá na film. → Keiner sieht mehr den Film.
- VII. Už nemůžu! → Ich kann nicht mehr!
- VIII. Už nechci! → Ich will nicht mehr!

<https://jazykyprobohemy.cz/>